

[AM2022.12.08V]

Retten i Viborgs DOM - 26. april 2021 - 3296/2020 - 4100-89110-00049-19

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte1*, født maj 1951 og *Tiltalte2 A/S*, cvr-nummer. ...

Anklageskrift er modtaget den 25. juni 2020.

Tiltalte1 og *Tiltalte2 A/S* er tiltalt for

Tiltalte2 A/S

1a.

dyrevelfærdslovens § 58, stk. 2, jf. stk. 1, stk. 12 og stk. 13, jf. § 2, jf. bekendtgørelse nr. 26 af 13. januar 2020 § 37, stk. 1, nr. 1 og nr. 4, jf. stk. 3, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og derved forbundne aktiviteter artikel 3, litra b og artikel 6, stk. 3, jf. bilag I, kapitel 1, pkt. 1 og pkt. 2, litra a,

ved den 5. december 2018 forud for kl. 11.20, i forbindelse med udøvelse af erhverv som transportvirksomhed, at have været ansvarlig for at chauffør *Tiltalte1*, som fører af lastbilen med registreringsnummer ... med tilkoblet påhængsvogn med registreringsnummer ..., behandlede seks grise groft uforsvarligt, idet *Tiltalte1* transporterede grisene fra besætningen med CHR-nr. ... og CVR-nr. ... på ejendommen *Adresse1* ved *By* til Kolding Export Center på *Adresse2* i Kolding, selv om grisene ikke var transportegnede, idet fire af grisene var støtte- og springhalte, en gris var gangbesværet og en gris havde halebid, hvor det yderste stykke var nekrotisk, alt hvorved de ikke blev beskyttet bedst muligt mod unødige smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Tiltalte1

1b.

dyrevelfærdslovens § 58, stk. 2, jf. stk. 1 og stk. 12, jf. § 2, jf. bekendtgørelse nr. 26 af 13. januar 2020 § 37, stk. 1, nr. 1 og nr. 6, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1, nr. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og derved forbundne aktiviteter artikel 3, litra b og artikel 8, stk. 1, jf. bilag 1, kapitel 1, pkt. 1 og pkt. 2, litra a,

ved den 5. december 2018 forud for kl. 11.20, i forbindelse med udøvelse af erhverv som chauffør, at have behandlet seks grise groft uforsvarligt ved at transportere dem i lastbilen med registreringsnummer ... med tilkoblet påhængsvogn med registreringsnummer ... fra besætningen med CHR- nr. ... og CVR nr. ... på ejen-

dommen *Adresse1* ved *By* til Kolding Export Center på *Adresse2* i Kolding, selv om grisene ikke var transportegnede, idet fire af grisene var støtte- og springhalte, en gris var gangbesværet og en gris havde halebid, hvor det yderste stykke var nekrotisk, alt hvorved de ikke blev beskyttet bedst muligt mod unødigt smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået tiltalte *Tiltalte1* idømt en bøde på 7.500 kr., subsidiært strafbortfald, og tiltalte *Tiltalte2 A/S*, som transportvirksomhed, idømt en bøde på 160.000 kr.

tiltalte *Tiltalte1* og tiltalte *Tiltalte2 A/S* har begge påstået frifindelse, subsidiært, at straffen for begge skal bortfalde.

Forklaringer

[FORKLARINGER UDELAGT]

Sagens oplysninger

Der har været fremlagt fotomappe og sket afspilning af videoer af grisene.

Det Veterinære Sundhedsråd har den 13. januar 2020 afgivet en udtalelse i sagen.

Dyrlæge *Vidne1* har besvaret en række spørgsmål fra forsvareren i en erklæring af 26. november 2020.

Af en rundskrivning af 18. februar 2019 fra Fødevarestyrelsen om ændring af sanktionspraksis for chauffører ved dyretransport fremgår det bl.a., at konstateres der overtrædelser af reglerne for transport af dyr, skal chaufføren kun sanktioneres ved grove overtrædelser, som chaufføren kan gøres personligt ansvarligt for. Det fremgår desuden, at sanktioneringen derfor som udgangspunkt, og efter en konkret vurdering, skal rettes mod transportvirksomheden og/eller besætningsejeren. Det fremgår desuden, at ændringen trådte i kraft den 19. februar 2019. I rundskrivningen er der endvidere givet eksempler til illustration af, hvornår chaufføren henholdsvis skal og ikke skal sanktioneres efter den nye praksis.

Fødevarestyrelsens praksisændring er nærmere udmøntet i Fødevarestyrelsens vejledning om ny model for sanktionering og opfølgning på transportområdet af 29. september 2020, som finder anvendelse pr. 1. oktober 2020, hvor det fremgår af afsnit 6.3. om sanktionering af chauffører, at chaufføren for transporten i udgangspunktet kun skal sanktioneres ved overtrædelser, som chaufføren kan gøres personligt ansvarlig for, og hvor chaufførens adfærd er så grov en overtrædelse af reglerne for håndtering af dyr, at chaufføren skal politianmeldes for overtrædelser.

Af vejledningens afsnit 2. om sanktionering ved kontrollen med dyretransporter, fremgår det blandt andet, at modellen med de nye principper for sanktionering ved kontrollen med dyretransporter indebærer, at den tilsynsførende, som konstaterer en lovovertrædelse ved en basiskontrol, alene skal forholde sig til den konkrete overtrædelse og ikke inddrage virksomhedens kontrolhistorik. Endvidere fremgår det, at den tilsynsførende alene skal forholde sig til den konkrete overtrædelses alvor og omfang samt i nogle situationer den ansvarliges vilje og evne til på stedet at rette op på den konkrete overtrædelse. Det er således beskrevet som eksempel, at en virksomhed, som er sanktioneret med en politianmeldelse på grund af grovheden i en konkret overtrædelse, ved næste overtrædelse konstateret på en basiskontrol kan sanktioneres med en indskærpelse, hvis det konkrete forhold ikke vurderes som en grov overtrædelse. Ved de opfølgende kontroller skal den tilsynsførende på grundlag af en dialog med den ansvarlige for virksomheden vurdere, om der er behov for yderligere tiltag for at sikre en varigt forbedret regelførelse. Det er derfor ved det opfølgende kontrolbesøg, at der vil blive taget hensyn til virksomhedens kontrolhistorik og principperne om eskalerende myndighedsudøvelse.

Tiltalte, *Tiltalte1*, er ikke tidligere straffet for ligesagtet lovovertrædelse.

Tiltalte, *Tiltalte2 A/S*, er tidligere straffet for ligesagtet lovovertrædelse ved Østre Landsrets dom af 4. november 2016, hvor virksomheden blev idømt en bøde for overtrædelse af dagældende dyreværnslov § 28, stk. 9, jf. stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 7, jf. § 1, og bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005, artikel 6, litra 3, jf. tekniske forskrifter, bilag 1, kapitel 1, pkt. 1 og pkt. 2.a.

Retten's begrundelse og afgørelse

Skyldsspørgsmålet

Vidnet embedsdyrlæge *Vidne2* har detaljeret og troværdigt forklaret om de enkelte grisenes almene tilstande i levende live, og om de klinisk foretagne veterinære undersøgelser, som hun sammen med en dyrlægekollelega foretog af grisene. Vidnet vurderede i forhold til de enkelte grise, at der var årsagssammenhæng med de konstaterede lidelser og grisenes skavanker, og at de tidsmæssige sammenhænge var på henholdsvis dage og uger.

Efter de foreviste fotos og videoer, sammenholdt med dette vidnes forklaring, finder retten, at det må lægges til grund, at samtlige 6 grise fremstod som angivet i anklageskriftet på pålæsningstidspunktet, og at grisene derfor var uegnede til transport. Endvidere finder retten ikke grundlag for at tilsidesætte vidnet *Vidne2s* vurdering af, at der er tale om grov uforsvarlig behandling af dyrene, idet dette også understøttes af erklæringen fra Det Veterinære Sundhedsråd, som angiver, at grisene ved transport og uden adskillelse fra andre svin, har været udsat for risiko for bid, tråd, puf og stød fra andre svin og mod vognens side, og derved har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Retten finder, at skavankerne på de 4 grise, der var halte, har været af en sådan karakter, at disse har været tydelige både før og under pålæsningen. Tiltalte *Tiltalte1* burde således have opdaget disse grisenes tilstande, og han har herved handlet uagtsomt ved ikke at have tilrettelagt pålæsningen på en sådan måde, at der var

rimelig mulighed for at opdage grisenes tilstande. På baggrund af de tre dyrlægers vidneforklaringer finder retten det dog for betænkeligt at lægge til grund, at skavankerne på gris nr. 7 og nr. 8, ud fra karaktererne af disse grisens lidelser, har været synlige ved pålæsningen. Tiltalte *Tiltalte1* har derfor ikke handlet uagtsomt i forhold til disse grise.

Tiltalte *Tiltalte1* findes herefter skyldig efter anklageskriftet, med den begrænsning, at han alene findes skyldig i at have behandlet 4 grise groft uforsvarligt ved transportering.

På baggrund af Fødevarestyrelsen ændrede administrationspraksis, som fremgår af Fødevarestyrelsens vejledning om ny model for sanktionering og opfølgning på transportområdet af 29. september 2020, må det antages, at forholdet i denne sag er omfattet af vejledningen, og at der som udgangspunkt ikke længere vil ske politianmeldelse af chaufføren i et lignende forhold. Praksisændringen medfører dog ikke frifindelse, jf. straffelovens § 3, hvor der foreligger en overtrædelse af lovens bestemmelser om transport af dyr.

Af forarbejderne til dyrevelfærdsloven fremgår det blandt andet, at Fødevarestyrelsens administrationspraksis i sager om transportegnethed er blevet præciseret som led i den politiske aftale af 18. december 2018 om styrket kontrol af dyretransporter mellem daværende regering (VLAK) og Dansk Folkeparti, Det betyder blandt andet, at styrelsen i forbindelse med styrkelsen af kontrollen med dyretransporter primært sanktionerer landmand og transportvirksomhed. Fødevarestyrelsen vil i højere grad udnytte mulighederne for at sanktionere med påbud og forbud, hvor dette vurderes hensigtsmæssigt. Endvidere fremgår det, at dette indebærer, at styrelsen ved kontrollen på blandt andet samlesteder eller i besætninger i sager om transportegnethed vil sanktionere landmand og transportvirksomhed med indskærpelse, påbud eller forbud med en fremadrettet forbedring af regelefterlevelse som formål. I forbindelse med overtrædelser af reglerne om transport, herunder dyrs transportegnethed, vil der som tidligere skulle foretages en konkret vurdering af overtrædelsen, herunder om der skal ske politianmeldelse. Endeligt fremgår det, at det uændret er anklagemyndigheden, der på baggrund af politiets efterforskning, afgør, om der skal rejses tiltale, og hvilke aktører, der i givet fald skal rejses tiltale mod.

Retten finder herefter, at det, uanset en ændret administrationspraksis fra Fødevarestyrelsen om i højere grad at ville benytte mulighederne for at sanktionere med påbud og forbud, ikke på baggrund af denne praksis kan antages, at der ikke længere vil ske politianmeldelse af en transportvirksomhed i et tilfælde som i den foreliggende sag med flere antal grise på samme tid.

Da tiltalte *Tiltalte1* på uagtsom vis har tilsidesat sin handlepligt ved transporten af de skadede grise, findes tiltalte *Tiltalte2 A/S*, som transportvirksomhed, ligeledes skyldig i den rejste tiltale, med den samme begrænsning, at virksomheden er ansvarlig for, at 4 grise ved transporten blev udsat for grov uforsvarlig behandling.

Straffastsættelse

På baggrund af Fødevarestyrelsens praksisændring i forhold til politianmeldelse af chauffører, finder retten, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at straffen for tiltalte *Tiltalte1* skal bortfalde, jf. straffelovens § 83.

Straffen fastsættes for så vidt angår *Tiltalte2 A/S* til en bøde på 100.000 kr., jf. dyrevelfærdslovens 58, stk. 2, jf. stk. 1, stk. 12 og stk. 13, jf. § 2, jf. bekendtgørelse nr. 26 af 13. januar 2020 § 37, stk. 1, nr. 1 og nr. 4, jf. stk. 3, jf. dagældende bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport § 35, stk. 1 nr. 1, og stk. 2, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og derved forbundne aktiviteter artikel 3, litra bog artikel 6, stk. 3, jf. bilag I, kapitel 1, pkt. 1 og pkt. 2, litra a.

Retten har ved bødens fastsættelse lagt vægt på forholdets karakter og grovhed, hvor der dømmes for groft uforsvarlig behandling af fire grise til samtidig pådømmelse i erhvervsmæssigt forhold, og at *Tiltalte1* transportør tidligere er straffet for lignende overtrædelse.

Thi kendes for ret:

Tiltalte *Tiltalte1s* straf bortfalder.

Tiltalte *Tiltalte2 A/S* skal betale en bøde på 100.000 kr.

Tiltalte *Tiltalte2 A/S* skal betale de omkostninger, der vedrører selskabet, herunder halvdelen af udgiften til indhentelse af sagkyndig erklæring fra *Vidne1*, svarende til 10.920 kr.+ moms.

Statskassen skal betale de omkostninger, som vedrører Tiltalte *Tiltalte1*, herunder den resterende halvdel af udgiften til indhentelse af sagkyndig erklæring fra *Vidne1*, svarende til 10.920 kr.+ moms.

.....

Vestre Landsrets 2. afdelings DOM - 8. december 2022 - S-0944-21

(dommerne Henrik Twilhøj, Astrid Bøgh og Jette Uhrenholt (kst.))

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte1*, født maj 1951 og *Tiltalte2 A/S*, CVR-nr. ... , (advokat Lotte Eskesen, Aarhus)

samt kæresag V.L. S-908-21 vedrørende sagsomkostninger.

Retten i Viborg har den 26. april 2021 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 3296/2020).

Påstande

Tiltalte *Tiltalte1* har påstået stadfæstelse.

Tiltalte *Tiltalte2 A/S* har påstået strafbortfald, subsidiært formildelse og stadfæstelse af byrettens afgørelse om fordeling af sagsomkostningerne, for så vidt angår udgiften til sagkyndig erklæring fra dyrlæge *Vidne1*.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse af bøden til tiltalte *Tiltalte2 A/S*, således at bøden forhøjes til ikke under 160.000 kr., og at statskassen ikke skal afholde nogen del af udgiften til sagkyndig erklæring fra dyrlæge *Vidne1*.

Tiltalte *Tiltalte1* har ikke personligt været til stede under ankesagens behandling.

Supplerende oplysninger

Tiltalte2 A/S er forud for byrettens dom straffet første gang ved dom af 17. december 2010 for overtrædelse af reglerne om transport af dyr i medfør af den dagældende dyreværnslovs § 28. Selskabet er i den efterfølgende periode frem til og med bødevedtagelse af 25. juli 2018 straffet yderligere 6 gange for overtrædelse af de samme bestemmelser.

Efter gerningstidspunktet i den aktuelle sag er selskabet af betydning for sagen straffet ved bødevedtagelser af 25. februar, 14. august, 29. august, 8. oktober og 3. december 2019, 10. januar, 26. maj og 7. august 2020, 1. juni og 8. juni 2021, Vestre Landsrets ankedomme af 9. juli, 19. oktober og 1. november 2021, bødevedtagelse af 2. november 2021, Vestre Landsrets anke af 3. november 2021, domme af 27. januar og 3. februar 2022, Vestre Landsrets anke af 16. februar 2022 samt bødevedtagelser af 25. februar, 13. april og 6. juli 2022.

De nævnte afgørelser vedrører overvejende overtrædelser af bestemmelser om transport af dyr, jf. blandt andet den dagældende dyreværnslovs § 28, jf. nu gældende dyrevelfærdslovs § 58, herunder en række tilfælde af grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Tiltalte2 A/S og anklagemyndigheden har været enige om, at tiltalen i den aktuelle sag mod *Tiltalte2 A/S* angår et fjerdegangstilfælde, og at en eventuel tillægsstraf skal fastsættes i forhold til tidligere idømte bøder for et samlet beløb på 655.500 kr.

Om sagens forløb er det oplyst, at der den 28. marts 2019 blev indgivet politianmeldelse, og at der den 29. maj 2019 blev stillet spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd, som afgav erklæring den 13. januar 2020. Anklageskriftet blev som anført i byrettens dom indleveret den 25. juni 2020. Der var berammet hovedforhandling i byretten den 19. november 2020, men den blev den 10. november 2020 aflyst på grund af Covid-19 situationen. Den 13. november 2020 anmodede advokat Lotte Eskesen om, at sagen blev sat i bero med

henblik på at afvente en svinefaglig eksperts vurdering, og udtalelsen fra denne blev fremsendt den 2. december 2020. Byretten afsagde dom den 26. april 2021. Under ankesagen har statsadvokaten den 3. februar 2022 anmodet om udsættelse af den berammede hovedforhandling den 24.-25. februar 2022, idet statsadvokaten ønskede at forelægge erklæring af 26. november 2020 fra fagdyrlæge *Vidne1* for Det Veterinære Sundhedsråd.

Landsretten traf den 17. februar 2022 afgørelse om at imødekomme anmodningen om udsættelse. Den 3. maj 2022 bad statsadvokaten Det Veterinære Sundhedsråd om at besvare supplerende spørgsmål i lyset af blandt andet fagdyrlæge *Vidne1s* erklæring, og der forelå erklæring fra rådet den 21. oktober 2022.

Forklaring

[FORKLARING UDELADT]

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen for landsretten angår alene straffastsættelsen.

Tiltalte2 A/S er ved byrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af dyrevelfærdslovens § 58, stk. 2, jf. stk. 1, stk. 12 og stk. 13, jf. § 2, ved i forbindelse med udøvelse af erhverv som transportvirksomhed at have været ansvarlig for, at der ved en transport den 5. december 2018 skete grovere uforsvarlig behandling af fire grise, som af forskellige årsager ikke var transportegnede.

Der er ikke grundlag for at antage, at retningslinjerne i "Vejledning om ny model for sanktionering og opfølgning på transportområdet" fra Miljø og Fødevarerministeriet ville have ført til at undlade politianmeldelse i et tilfælde som det foreliggende efter den 1. oktober 2020.

På denne baggrund sammenholdt med sagens oplysninger i øvrigt foreligger der ikke sådanne formildende omstændigheder, at straffen kan bortfalde, jf. straffelovens § 83, 2. pkt.

Spørgsmålet er herefter, om der efter straffelovens § 89 skal udmåles en tillægsstraf til de afgørelser, der er nævnt ovenfor i perioden fra den 25. februar 2019 til den 6. juli 2022, hvor selskabet er idømt bøder for et samlet beløb på 655.500 kr.

Det fremgår af forarbejderne til dyrevelfærdsloven og den dagældende dyreværnslov, at bødebeløbet i tilfælde af gentagne og eventuelt systematiske overtrædelser af transportreglerne bør være væsentligt højere, end hvad de angivne strafpositioner for andengangstilfælde ellers ville føre til. Det fremgår videre, at der i disse tilfælde fortsat kan være grundlag for absolut kumulation af de bøder, der isoleret er forskyldt i de enkelte tilfælde, men at det må bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, i hvilket omfang dette udmålingsprincip bør anvendes. Straffen for grovere uforsvarlig behandling af dyr ved andengangsovertrædelse er ifølge forarbejderne som udgangspunkt 40.000 kr.

Tiltalte2 A/S er nu fundet skyldig i et fjerdegangstilfælde af overtrædelse af dyrevelfærdsloven, hvor fire grise blev udsat for grovere uforsvarlig behandling.

Dommerne ... og ... udtaler:

Efter grovheden af det forhold, *Tiltalte2 A/S* nu er dømt for, sammenholdt med selskabets tidligere straffe for ligeartet kriminalitet, finder vi, at der efter en konkret vurdering skal udmåles en tillægsstraf til de ovenfor nævnte straffe efter principperne om absolut kumulation, og at tillægsbøden derfor passende kan fastsættes til 160.000 kr. Vi har herved navnlig lagt vægt på det oplyste om virksomhedens aktiviteter og omfanget heraf, og at en tillægsstraf i en situation som den foreliggende ikke kan anses for at være i strid med Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder i artikel 49, stk. 3, om, at straffen skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen.

Efter oplysningerne om sagens forløb finder vi endvidere, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte bøden på grund af lang sagsbehandlingstid. Vi har herved lagt vægt på sagens karakter og kompleksitet, og at den har måttet forelægges for Det Veterinære Sundhedsråd to gange.

Dommer ... udtaler:

Jeg finder, at princippet om absolut kumulation ikke bør anvendes i en situation som den foreliggende, hvor straffen skal fastsættes som en tillægsstraf efter straffelovens § 89 til en række domme, hvor tiltalte er idømt bøder for i alt 655.500 kr. for lignende lovovertrædelser. En samtidig påkendelse af de omhandlede forhold ville herefter og efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder ikke have medført en samlet bøde på mere end 655.500 kr. Der skal derfor ikke fastsættes en tillægsstraf.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

For så vidt angår spørgsmålet om sagsomkostninger bemærker landsretten, at udtalelsen fra fagdyrlæge *Vidne1* vedrører et område, der ligger inden for Det Veterinære Sundhedsråds kompetence. Udtalelsen er indhentet uden byrettens medvirken og har ikke haft betydning for sagens udfald. Betingelserne for undtagelsesvist at pålægge det offentlige at afholde udgiften til udtalelsen helt eller delvist er derfor ikke opfyldt, jf. retsplejelovens § 1007, stk. 2, 3. pkt. Byrettens omkostningsafgørelse ændres derfor på dette punkt, således at statskassen ikke skal afholde nogen del af udgiften hertil.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at bøden for tiltalte *Tiltalte2 A/S* forhøjes til 160.000 kr., og at statskassen ikke skal afholde nogen del af udgiften til udtalelsen fra fagdyrlæge *Vidne1*.

Tiltalte *Tiltalte2 A/S* skal betale den del af sagens omkostninger for landsretten, der vedrører selskabet.

Statskassen skal betale den del af sagens omkostninger, der vedrører tiltalte *Tiltalte1*.